

DE GROTE SCHOONMAAK

Vasten 2021 met de heilige Teresa van Ávila

Vanaf de derde zondag biedt de Vastenliturgie elk jaar een specifieke route aan. In 2021 (jaar B van het lectionarium) zullen drie evangeliën volgens de heilige Johannes ons leiden naar de viering van Pasen. Deze zondag zien we Jezus een grote schoonmaak houden in de tempel, een prachtig beeld van wat de vastentijd voor ons kan zijn. Tegelijkertijd vervolgen we onze reis doorheen het “Boek der Verblijven”. De derde verblijven nodigen uit tot nederigheid, dat wil zeggen tot een zekere gratuiteit in onze relatie met God en de anderen.

Joh 2, 13-25 “Hij joeg ze allen de Tempel uit”

Toen het paasfeest der Joden nabij was ging Jezus op naar Jeruzalem. In de tempel trof Hij de verkopers aan van runderen, schapen en duiven en ook de geldwisselaars die daar zaten. Hij maakte van touwen een gesel, dreef ze allemaal uit de tempel, ook de schapen en de runderen; het kleingeld van de wisselaars veegde Hij van de tafels en Hij wierp die omver. En tot de duivenhandelaars zei Hij: “Weg met dit alles! Maakt van het huis van mijn Vader geen markthal!” Zijn leerlingen herinnerden zich dat er geschreven staat: De ijver voor Uw huis zal mij verteren. De Joden richtten zich tot Hem met de woorden: “Wat voor teken kunt Gij ons laten zien dat Gij dit doen moogt?” Waarop Jezus hun antwoordde: “Breekt deze tempel af en in drie dagen zal Ik hem doen herrijzen.” Maar de Joden merkten op: “Zesenvestig jaar is aan deze tempel gebouwd; zult Gij hem dan in drie dagen doen herrijzen?” Jezus echter sprak over de tempel van zijn lichaam. Toen Hij dan ook verrezen was uit de doden herinnerden zijn leerlingen zich dat Hij dit gezegd had, en zij geloofden in de Schrift en in het woord dat Jezus gesproken had. Terwijl Hij bij gelegenheid van het paasfeest in Jeruzalem was, begonnen er velen in zijn Naam te geloven bij het zien van de tekenen die Hij deed. Maar Jezus van zijn kant had geen vertrouwen in hen omdat Hij allen kende. Hij wist wat er in de mens stak en daarom was het niet nodig dat iemand Hem over de mens inlichtte.

Jezus houdt een grote schoonmaak in de tempel door kooplieden, dieren en geldwisselaars te verdrijven. De Tempel van ons hart kan in de vastentijd ook het voorwerp zijn van zo’n schoonmaak, zowel voor wat het bezwaart als wat het afleidt. Het gebaar van Jezus is dus heilzaam: een oproep tot eenvoud, tot soberheid, zuiverheid, onthechting en een

ommekeer in ons gebed, onze liturgische gewoonten en in heel ons christelijk leven, altijd geneigd tot handel en allerlei soorten compromissen. Met deze vasten worden we uitgenodigd om te onderscheiden wat in ons hart nu nutteloos is en ons zwaar belast, zonder op zichzelf slecht te zijn en zelfs

op een bepaald moment van onze reis goed had kunnen zijn. Ernstiger, het kan gaan om zonde of om neigingen tot zonde. We kunnen dus de vurigheid van Jezus' gebaar begrijpen. De toorn van God in de Bijbel duidt de onvernegbaarheid van de menselijke zonde met de heiligheid van God aan. Verjagen we dit alles uit ons hart! Onze zweep hier is ons verlangen om de Heer te dienen door onszelf volledig aan Hem over te geven, onze beslissingen om te breken met die gewoonte of die zelfingenomenheid, onze inspanningen, steunend op de genade van God af te smeken in gebed en te verwelkomen in ons leven. Dit is in overeenstemming met een overtuiging van de heilige Teresa: "Het belangrijkste voor ons is om hem een absoluut geschenk te geven [van dit paleis dat wijzelf zijn] nadat we het hebben ontdaan van elk geschapen voorwerp, zodat Hij er gebruik kan van maken als van een eigen goed. God dwingt onze wil niet; hij neemt wat we hem geven.»

Maar een zuiveringsverlangen uit ijdelheid, zelfs al was om totaal voor God te zijn, kan een hartstocht bevatten die niet goddelijk is, wat dodelijke zelfingenomenheid kan zijn of een omgekeerde afgoderij, op een bepaalde manier een afgoderij van de leegte. Bepaalde opmerkingen over de leegte in het gebed, bepaalde iconoclastische houdingen of op een simplistische manier ritus en gebed, geloof en religie tegenover elkaar stellen, kunnen hiermee verband houden. De decaloog, die afgoderij en gebrek aan respect voor de naaste associeert, zegt dat het criterium van

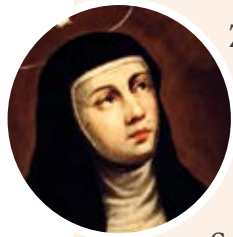
onze houding, zelfs religieus en vooral religieus, altijd broederlijke liefde zal zijn: als mijn religieuze houding de naaste pijn doet, is het ongetwijfeld niet zo religieus als dat. Vurigheid is geen hartstocht, de liefde van God is vuur, maar die vrede brengt en verenigt.

Een ander opmerkelijk element van ons evangelie is zijn paasdimensie. In tegenstelling tot de synoptische evangeliën die deze gebeurtenis plaatsen vlak voor het lijden van Jezus, plaatst de heilige Johannes het aan het begin van zijn openbaar leven, net na het teken van Kana. En toch wordt zijn paaskarakter al duidelijk uitgedrukt met de vermelding van het Joodse Pascha en de diepe betekenis van zijn gebaar dat wordt gegeven door zijn opstanding (de tempel is dat van zijn lichaam). In onze tocht die ons voorbereidt op Pasen, is dit van groot belang. Onze Vasten heeft alleen zin om beter de Verrijzenis te verwelkomen, beter te geloven, beter te vieren, d.w.z. de overwinning van het Goddelijk Leven. Er is in wezen in ons spirituele leven een beweging van leegte en een beweging van volheid. Onze vastenbezigdheden nodigen duidelijk uit tot deze leegte. Maar dat heeft alleen maar zin als een grotere volheid wordt verwelkomd, die van het leven dat God geeft. Hiervoor verweeft het evangelie gebeurtenissen, woorden van Jezus en citaten uit de Schrift, die samen, logisch zijn. Het is een oproep voor ons om onze geduldige meditatie over de Schrift voort te zetten, die zin geeft aan ons leven in het licht van de gebeurtenissen, van de gehoorde woorden, en de intuïties die uit ons hart opwellen.

2. De derde verblijven. «O nederigheid, nederigheid !»

Onze rondleiding door het kasteel leidt ons naar de derde verblijfplaatsen. De Madre moedigt ons aan, maar nodigt uit tot voorzichtigheid: «Gelukkig hij die de Heer vreest!». Onze vastentijd is al goed aangebroken, maar het wordt tijd om dieper te gaan. Deze verblijfplaatsen zijn die van «ordelijke zielen». Bij hen is alles in orde. Ze hebben echte vooruitgang geboekt. Het lijkt erop dat de schoonmaak voor hen niet nodig is. Nochtans komt Jezus met zijn zweep daar een heilzame wanorde veroorzaken. Deze verblijven zijn inderdaad een oproep tot heilige waanzin, die van liefde, die van de vrijblijvendheid, die van God.

Ze [de zielen van de derde verblijven] verlangen er sterk naar Zijne Majesteit niet te beledigen, zijn zelfs op hun hoede voor dagelijkse zonden en zijn met boete vertrouwd. Ze maken zich vrij voor tijden van inkeer, gebruiken goed hun tijd en leggen zich toe op werken van naastenliefde. Ze zijn bescheiden en wijs in woord en kleding en in het beheer van hun gezin als ze er een hebben. Het is zeker een begerenswaardige toestand.

Schijnbaar bestaat er geen enkele reden hun de toegang tot het laatste verblijf te ontzeggen.

En de Heer zal dit geenszins doen als zij ernaar verlangen. Het is een uitstekende ingesteldheid om van hem elke genade te verkrijgen. 6. O Jezus ! Wie zou beweren zo'n groot goed niet te willen, vooral na het meest harde te hebben doorgemaakt ? Neen, niemand. We zeggen allemaal dat we het verlangen. Maar, opdat de Heer de ziel volledig bezit, is er meer nodig. Het zeggen volstaat niet. (...) 8. Het lijdt geen twijfel dat we ons doel bereiken indien we in deze ontleding en totale overgave volharden. Maar slechts op één voorwaarde, en ik vraag je die goed te overwegen : beschouw jezelf als onnutte knechten, naar de uitdrukking van Sint-Paulus of van Christus, en geloof dat de Heer in niets verplicht is je dergelijke gunsten te schenken. Je schuld is groter naarmate je meer ontvangen hebt. Wat kunnen we doen voor een God die zo mild is, die voor ons stierf, die ons schiep en ons het bestaan geeft ? Moeten we ons niet erg gelukkig achten wanneer Hij zich een weinig laat betalen voor wat we Hem verplicht zijn om de diensten die Hij ons bewees, (...) ? (III IB 1, 5,6,8)

Het gaat in de fond om een oproep tot nederigheid, nederigheid als bewustzijn van wat we voor God zijn, als bewustzijn van wat God is die ons niets verschuldigd is, als gelukkige instemming met wat we zijn. Het punt dat de Madre echter benadrukt, is dat je gelooft dat God bij jou in het krijt staat. Dit speelt zich bijvoorbeeld af bij de gelegenheid van de droogte van het gebed en, meer in het algemeen, van al onze tegenslagen en teleurstellingen, waarbij we de Heer min of meer in het geheim beschuldigen ons niet te antwoorden, ons zijn genade niet te geven. Deze tests zijn doorslaggevend en klinken als een roep om vrijblijvendheid en een zekere «overgave». God is ons niets verschuldigd: we houden niet van hem zodat hij ons zal geven, en hij geeft niet omdat we van hem houden. Dit is een radicaler handelen dan in die van de vorige onthechtingen.

Want de zielen die inzien dat ze voor niets ter wereld een zonde zouden bedrijven, zelfs niet vrijwillig een dagelijkse, en die hun leven en hun fortuin goed gebruiken, zijn nochtans ongeduldig bij het zien dat de deur zich voor hen sluit. De deur die leidt naar het vertrek van onze Koning, van wie zij vinden dat ze de vazallen zijn. Wat inderdaad ook zó is. Maar al heeft een koning hier op aarde, in dit vertrek veel onderdanen, niet allen komen zijn kamer binnen. Treed, treed in jezelf, mijn dochters. Overstijg je nietig gedoe, als christen ben je immers tot dit alles, en nog veel meer verplicht. Het zij je genoeg Gods vazallen te zijn. Vraag niet te veel of je verliest er alles bij. Kijk naar de heiligen die het vertrek van deze Koning zijn binnengegaan. Je zult het verschil zien dat er tussen hen en ons bestaat. Vraag niet wat je hebt verdiend. Hoeveel we ook doen om Hem te behagen, de gedachte zou zelfs niet in ons moeten opkomen dat wij, die God beledigden, zoiets zouden kunnen verdienen. 7. O nederigheid, nederigheid ! Ik weet niet waarom ik in dit geval bekoord ben te geloven dat het hen die ophief maken van hun dorheden, een beetje aan nederigheid ontbreekt. Ik herhaal dat het niet gaat over de grote innerlijke beproevingen waarover ik gesproken heb. Die zijn veel pijnlijker dan een gebrek aan godsvrucht. Zusters, stellen we ons zelf op de proef of laten we de Heer het doen. Hij doet het erg goed, al willen wij dat vaak niet

inzien. 8. Moeten we ons niet erg gelukkig achten wanneer Hij zich een weinig laat betalen voor wat we Hem verplicht zijn om de diensten die Hij ons bewees, zonder Hem nieuwe diensten en vertroosting te vragen? (Met tegenzin gebruikte ik het woord “dienst”, maar het is zo. De tijd dat Hij op aarde leefde, deed Hij niets anders dan ons dienen. (III IB 1, 6,7,8)

Deze oproep tot vrijblijvendheid en waanzin is er ook een van vrijgevigheid en niet «teveel naar jezelf kijken».

De boetedoeningen van deze zielen zijn net zo goed geregeld als hun bestaan zelf. Ze houden veel van hun leven in dienst van de Heer. Dat alles is niet verkeerd, maar ze versterven zich slechts heel voorzichtig om hun gezondheid niet te schaden. Geen vrees, ze zullen zich niet doden. Ze zijn in het bezit van hun verstand en de liefde maakt hen nog niet onredelijk. Maar ik zou willen dat onze rede ons aanspoorde, niet altijd maar tevreden te zijn met zo'n schoorvoetend dienen van God. Op die manier toch zullen we nooit het einde van de weg bereiken. Daar we menen steeds maar op stap te zijn en ons te vermoeien – want geloof het, deze tocht is uitputtend - is het al behoorlijk zo we niet verloren lopen. (III IB 2, 7)

3. Een Vastentocht die zich verdiept. Waar staan wij?

“U vertelde ons hoe we van zonde konden genezen door vasten, bidden en delen; luister naar de erkenning van onze zwakheid: we zijn ons bewust van onze fouten, wees geduldig, verhef ons met liefde”. Het liturgische gebed van vandaag herhaalt de drie assen van Aswoensdag. In ons gebed worden we opgeroepen tot vrijblijvendheid. Ook al ervaart ons gebed droogte en lijkt het nutteloos, het is vooral een ontmoeting en aanwezigheid met de Heer. De zweep kan, ook al wantrouwen we opzettelijk en aanmatigend geweld, het noodzakelijke vasten van onze comfort en andere zaken of compromissen uitdrukken, die ons ervan weerhouden verder te gaan. De naastenliefde wordt benadrukt aan het einde van de derde verblijven met een bijzondere uitdaging voor «ordelijke zielen»: «we hebben veel te leren van degenen die ons verbazen» (2,13)

Laten we eigen fouten overdenken en die van anderen laten rusten. Het is vaak een feit dat deze stipte mensen zich aan alles ergeren. Maar het zou wel eens kunnen dat degenen aan wie we aanstoot nemen, ons over het essentiële heel wat te leren hebben. Het kan best dat we ze in hun uiterlijke houding, in hun manier van zijn, overtreffen. Maar hoe belangrijk ook, daar ligt de hoofdzaak niet. Er is geen reden toe te verlangen dat iedereen onmiddellijk dezelfde weg volgt als wij, noch dat we ze de geestelijke wegen gaan onderrichten terwijl wij zelf er misschien niet van op de hoogte zijn. Zusters, van het verlangen dat God ons geeft om zielen te redden kunnen we toch een heel verkeerd gebruik maken. Het is dan ook beter ons te houden aan wat onze Regel zegt : “Tracht altijd te leven in stilzwijgen en in hoop”. De Heer zal dan voor die zielen zorg dragen. En zolang we niet verwaarlozen voor hen bij Zijne Majesteit ten beste te spreken, zullen we met zijn genade heel nuttig zijn. Hij zij geprezen voor altijd!
(III IB 2,13)

Fr. Guillaume Dehorter (couvent d'Avon)

Gebed voor elke dag van de week – Week 3

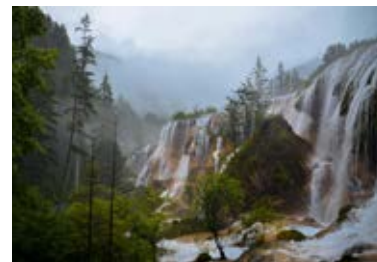
De citaten met pagina's zijn afkomstig uit "Het Boek van mijn Leven"(2009) en "De Weg van volmaaktheid"(2014), Carmelitana, vertaling door p. Carlos Noyen OCD

Maandag 8 maart: Bron van levend water

« Mijn ziel lijdt dorst naar God, naar God die leven is; wanneer mag ik opgaan, dat ik voor God verschijn? » Ps 42, 3

« De Heer heeft u juist de weg gewezen; Hij heeft mij geleerd wat men moet doen wanneer men deze bron van levend water heeft bereikt, wat de ziel dan ervaart, hoe God haar dorst volledig lest, haar dorst naar de dingen van deze wereld wegneemt en het verlangen om Hem te dienen in haar doet groeien. » *Weg (Escorial) 42, 5*

Jezus, als een bedelaar zoek ik uw steun, uw aanwezigheid en uw genade.

« De bekering van de heilige Paulus »
Michelangelo

Dinsdag 9 maart: Een weg van bekering

« Thans volgen we U van ganser harte; wij eerbiedigen U en zoeken U. » Dn 3, 41

« De ogen dus op Hem gericht, en geen vrees: deze Zon der gerechtigheid zal niet ondergaan en ons niet laten verdwalen in de nacht, tenminste niet als wij Hem niet het eerst verlaten. »
Leven 35, 14 p.375.

Met mijn ogen op de Heer gericht, wil ik vastberaden mijn weg van bekering bewandelen.

Woensdag 10 maart: Samen communiceren

« Is er soms een andere grote natie, aan wie hun goden zo nabij is, zo vaak wij Hem aanroepen? » Dt 4, 7

« God wil in zijn grootheid de ziel doen begrijpen, hoe dicht Zijne Majesteit haar nabij is. Het is voor haar niet nodig nog boden te zenden. Ze kan zelf tot Hem spreken zonder de stem te moeten verheffen. » *Leven 14, 5 p.159.*

Waarom zou ik U overal zoeken als U daar, in mij en in de anderen aanwezig bent?

Donderdag 11 maart: Hem aandachtig beschouwen

« ...Luister naar Mij, dan zal Ik uw God zijn en gij zult mijn volk zijn.
Volg de weg die Ik u wijs, dan zal het u goed gaan. » Jer 7, 23

« O, Heer, al het kwaad komt hieruit voort dat wij onze ogen niet op U gericht houden! Indien we slechts naar onze weg zouden kijken, dan zouden wij vlug het einddoel bereiken. Wij struikelen en vallen echter duizendmaal. We vergissen ons van route omdat we de ware weg niet in het oog houden, zoals ik reeds zei. » *Weg 16, 11 p.126.*

Houd mijn ogen op U gericht Heer, U ons ware geluk!

Vrijdag 12 maart: Vreugde en vrijheid!

« Ik wil hen van hun ontrouw genezen en hun van harte mijn liefde schenken... » Hos 14, 5

« Op dat ogenblik geeft de ziel de indruk als goud uit de smeltkroes te komen, verfijnder en zuiverder, meer bekwaam om God in zich te beschouwen. » *Leven 30, 14 p.314.*

Geef mij, goede God, om in liefde en trouw, vreugde en vrijheid te vinden.

Zaterdag 13 maart: Zijn hart voorbereiden

« Wij willen Jahwe liefhebben, ons inspannen om Hem te kennen. Zo zeker als de dageraad vertoont Hij zich, komt Hij over ons als de regen, als de lenteregen die de aarde drenkt » Hos 6, 3

« Hij geeft ons reeds hierbeneden zijn Koninkrijk, opdat we Hem oprecht zouden kunnen loven, zijn Naam heiligen en er toe bijdragen dat allen het eveneens doen. »
Weg 31, 1 p.196.

Zoals de aarde zich voorbereidt op de lente, bereid mijn hart voor op een nieuw leven.

